

BRONZ MADALYA VE IM NORMU

Avrupa Yaş Grupları Şampiyonaları bu yıl Ürgüp'te yapıldı. 10, 12, 14, 16 ve 18 yaş altı kızlar ve erkekler olmak üzere 10 ayrı kategoride yapılan yarışmalarda, 12 yaş altı erkeklerde **Oğulcan Kanmazalp** 7/9 puan ve 2370 ELO performansı ile üçüncü olurken, 18 yaş altı erkeklerde **Erhan Tanrıku** 6/9 puan ve 2517 ELO performansı ile IM normu kazandı. Yüksek fiyatlar ve aşırı sıcaklar rağmen klima ve buzdolabı bulunmaması katılımcıların tepkisini çekerken, yarışmacı çocukların büyük bölümü ishal oldu. ECU'nun (Avrupa Satranç Birliği) turnuvalarda belirli standartlara uymaması nedeniyle bazı ülkeler oyuncu göndermezken, başta Azerbaycan ve Belarus kafilelerinden olmak üzere şartlar ve fiyatlar için yakınma geldi: "Yunanistan'daki yarışmayı da şikayet ettik, hiçbir iyileşme olmadı. Bizler zengin insanlar değiliz, kalmamız zorlanan otel odalarında klima ve buzdolabı yokken çevrede daha ucuz otellerde klima ve buzdolabı var."

Kanmazalp, O - Gaolopulos, I [C06] 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Ad2 Af6 4.e5 Afd7 5.c3 c5 6.Adf3 Ac6 7.Fd3 cd4 8.cd4 f6 9.ef6 Af6 10.Ae2 Fd6 11.0-0 Vc7 12.Ke1 0-0 13.Ag3 Fd7 14.Fd2 Kae8 15.Kc1 Fc8 16.b4 Vb6 17.Fc3 Ff4 18.Kb1 e5 (Diyagram) 19.b5!?

[19.de5 Ag4 kompanse var] 19...Ad4 [19...e4 20.bc6 Vc6 21.Fb4 ef3 22.Ff8 Ke1 23.Ve1 \$f8 24.Af5 Ff5 25.Ff5 g6 26.Fh3!?] 20.Ad4 [20.Fd4 ed4 21.Ae2 Ae4] 20...ed4 [20...Ag4! 21.Vc2 ed4 22.Ke8

Ke8 23.Fd2 (23.Ke1 Fe3!) 23...Fg3 24.hg3 \$h8 25.Ke1 Ke1 26.Fe1 Fd7] 21.Ke8 Ke8 [21...dc3 22.Kf8 \$f8 23.Va4] 22.Fd4! Vd6? [22...Vc7 23.Ff6 (23.Ah5?) 23...g6 24.Vh5 Ke5 25.Vh4 Fg5 26.Vd4 Vb6] 23.Ff6! Vf6 [23...g6 24.Fh7] 24.Fh7! \$h8 25.Vh5 [25.Fc2!] 25...Ve5? [25...Ke5 26.Vg6 Vg6 (26...Vh4 27.Vc2 Fe6 28.Fg6) 27.Fg6 \$g8] 26.Ff5 [26.Fg6! Vh5 27.Ah5 Kf8 28.Af4 Kf4 29.Ke1 \$g8 30.Ke5] 26...\$g8? [26...Fh6 27.Kd1 Kf8 28.Fg4] 27.Vh7 \$f7 28.Fg6 \$e7 29.Fe8 Fg3 Ff5 31.Vh5 1-0 **Kanmazalp**, Türkiye Şampiyonlarından rahmetli **Sıracettin Bilyap**'ın oğlu **Enis Bilyap**'ın öğrencisi. Dünya yazışmalı satranç şampiyonu **Tunc Hamarat**, Türkiye şampiyonlarından rahmetli **Nevzat Süer** için "ilk hocam" der. Şampiyonlar **Karpov**, **Kasparov** ve **Kramnik**, hepsi de Şampiyon **Botvinnik**'in öğrencisidir. Kimse gökten zembille inmiyor, başarılı satranççılar süregelen bir satranç kültürünün parçası. Başarı geldikten sonra beraberce fotoğraf çekirmekle başarıya ortak olunuyor, o kültürün yaşaması, yayılması ve daha nitelikli hale gelmesi için çaba göstermek gerek.

BİN YILDAN DAHA ESKİ

İlk Dünya Satranç Şampiyonu, Türk tarihçi Sâli'nin beyazlarla kazandığı bir oyun (*Sel Açılışı*): 1.g2-g3 g7-g6 (Piyadele günümüzdeki gibi ilk çıkışlarında iki ileri oynayamıyorlar.) 2.g3-g4 f7-f6 3.e2-e3 e7-e6 4.Ag1-e2 d7-d6 5.Kh1-g1 c7-c6 6.f2-f3 b7-b6 7.f3-f4 a7-a6 8.f4-f5 e6xf5 9.g4xf5 g6xf5? (9... g6-g5) 10.Ff1-h3 (O zamanki kurallara göre c8'deki Fil, f5'teki piyadeyi koruyamıyor. Filler çapraz olarak sadece iki ileri hareket edebiliyor ama taşların üzerinden atlayabiliyorlar.) 10...Ag8-e7 11.Kg1-f1 Kh8-g8 12.Ae2-g3 Kg8-g5 13.Fh3xf5 h7-h6 14.Ff5-h3 Ab8-d7? (14... f8-f7) 15.d2-d3 d6-d5 16.c2-c3 Vd8-c7 17.b2-b3 Ka8-a7 18.c3-c4 Ff8-d6? (18...d5xc4 19.b3xc4 b6-b5) 19.Ab1-c3 Fc8-e6 20.c4xd5 c6xd5 21.d3-d4 (Vezir günümüzdeki gibi güçlü değil ve komşu çapraz kareler haricinde hareket edemiyor.) 21... Fd6-f8 22.Kf1-f2 Vc7-d6 23.b3-b4 Ka7-c7 24.\$e1-d2 b6-b5 25.Fc1-a3 Ad7-b6 26.Fa3-c5 Ae7-c6? (26... Ae7-g8) 27.a2-a3 \$e8-f7 28.Vc1-c2 Fe6-c4 29.Ka1-f1 Kg5-g6 (29... Ab6-d7 30.Ff2-f5) 30.Ag3-h5 \$f7-e8 (30... Ab6-d7 31.Ac3xd5) 31.Ah5xf6+ \$e8-d8 32.Af6xd5 Kc7-b7 33.Rf2xf8+ \$d8-d7 34.Fh3-f5+ \$d7-e6 35.Ad5-f4+ Mat

André Danican Philidor'un 1783'te iki kişiye karşı körleme satranç oynaması, Avrupa'da "insanlık tarihinde bir fenomen" olarak lanse ediliyordu. Oysa bin yıldan daha önceki tarihlerde sıradan Türk ve Arap satranççılar 5 kişiye kadar, ustalar 10 kişiye karşı körleme oynayabiliyorlardı. At veya deve üzerinde yapılan uzun yolculuklarda zihni uyanık tutmak için yol arkadaşlarının tahta ve taşlar olmaksızın birbirleriyle aynı anda satranç oynamasının verdiği bir alışkanlık.

FEDERASYON SEÇİMLERİ

"GSGM'yi kapatıp kapısına kilit asmalı." Bu sözler bana değil, yıllar önce atandıktan kısa bir süre sonra kurum hakkında açıklama yapan, iyi niyetli ve ileri gö-

rüşlü bir genel müdüre ait. Onun söylediği şimdi yavaş yavaş uygulanıyor ve federasyonlar birer birer özerkleşiyor. Bu olumlu gelişmeye rağmen, geçiş döneminde özellikle harcamalar konusunda tam bir şeffaflaşma sağlanamazsa, ileride eski günleri de arayabiliriz. Bir de bazı vakıflar var ki harcamaların çoğu personel gideri altında yöneticilere bağlanan maaş ve beş yıldızlı otellerde düzenlenen organizasyon masraflarından oluşuyor. Evet federasyonlar ve vakıflar denetlenden geçiyor ve her şeyleri kanuna uydurulmuş olabilir ama denetçiler uzmanı olmadıkları konular hakkında nasıl karar verebilecekler? Önemli olan şeffaflık doğrultusunda detaylı hesapları açıklansa, o camia ve kamu vicdanında nasıl bir etki yaratacakları. Eleştiriden korkmayalım, en mükemmel uygulamalar dahi eleştirilebilir. Türk sporunun geleceği ancak tam bir şeffaflıkla aydınlanabilir. Olimpiyat sonrası federasyonlarda seçimler yapılacak. Federasyon başkanlıkları fahri görevler olup karşılığında herhangi bir maddi kazanç elde edilmesi söz konusu değildir. Bütün zamanını federasyonda geçiren ve nasıl geçirdiği merak konusu olan eski başkanlar hakkında açılan sayısız usulsüzlük davası hala sürüyor. Tüm federasyonlar için başkan adaylarından ricamız, seçimler öncesinde kendilerinin ve yönetim kurulu adaylarının detaylı malvarlıklarını ve gelirlerini beyan etmeleri. Göreve gelecek federasyon ve vakıf başkanlarından da hesap ve uygulamalarını şeffaf bir hale getirmelerini ve Internet'te açıklamalarını istiyoruz.

YILLARIN ÇÖZÜMSÜZLÜKLERİ (2)

Numune'den sağlık raporunu, hastaneye adım attığımin 10. günü alabildim. Ben de size insanların vakitlerine saygı gösterilmediğinden, sorunun doktor veya personel eksikliği değil saygısızlık ve sistemsizlik olduğundan yakınacaktım. Günlere ayakta değişik bankolar önünde sıra beklemenin ardından sonunda kurula görünmeye gelir sıra: "Yarın saat 1'de gelin!", işi gücü bırakıp gidersen, 1 saat kadar bekletildikten sonra "Yarın saat 3'te gelin!" Neyse sonunda kuruldakilerin yüzünü görmeden raporu alırsın, ama 8 işgünü sürer. Hızlandırılmış tren kazasının ardından şöyle düşünmeden edemezsin: insan hayatının hiçbir değeri olmayan ülkede bana 8 işgünü kaybettirilmiş ne önemi var! Süper Satranç Ligimiz'de GM Şahriyar Mamedyarov ve her nedense hayranlık duyduğumuz dergimiz yazarlarından FM Yakup Bayram oyununu izlemek üzere Hızlandırılmış Tren'le İstanbul'a gittim. Ne altyapı var, ne de üst yapı. Sarsıntıdan yemek vagonunda çatal bıçağınız bir an bile yerinde durmuyor, tünellere girişte kulaklarınızda basınç farkını hissediyorsunuz. (Bu basınç farkını nedense sadece bizim uçaklarda hissediyorum, üstelik THY yurt dışı seferlerinde... Oysa demode Rus uçaklarıyla da uçtum, askerliği yaparken kargo uçaklarıyla da, hiçbirinde böyle bir kulak sorunu yaşamadım.) Can tatlı, dönüşte otobüsle geldim tabii. Ben şanslıydım. Türkiye'nin son 50-60 yıllık eğitim, sağlık, ulaştırma, bankacılık, borçlanma, şehirleşme, sanayileşme, üretim/tüketim, iletişim, enerji vb. politikaları sonucunda geldiğimiz noktaya bakınca insan ister istemez şöyle düşünüyor: kalburüstü uzmanlar toplanıp bir araya gelseler ve "haydi ülkeye çok zararlı ve sersemce bir şeyler düşünüp uygulayalım" deseler ancak bu kadar olurdu. Giderek artan iç ve dış (ki bunlar birbirinden çok da farklı değildir) borçlar, zengin kaynaklarımızı rağmen tamamen dışa, petrole, doğalgaza bağımlı bir hale getirilen enerji ve ulaşım sektörü, çarpık kentleşme, ucuz işgücüne rağmen tam otomasyona geçilmediği için fiyat ve kalite açısından dış rekabet gücünü yakalayamayan bir montaj sanayi, yararlanamadığımız madenlerimiz ve su kaynaklarımız... Sonucunda kalitesiz ve pahalı temel ihtiyaçlar: gıda, ulaşım, elektrik, su, sağlık, eğitim, iletişim... Demiryolunun birim maliyeti en kötü ihtimalle karayolunun 4'te-5'te biri, ömrü 2,5 katı (bizde her nedense 2 misli fiyata çıkan ve aslında 15 yıl kullanılması gerekirken ilk yılında kullanılmaz hale gelen karayolları ve 50 yıldır kullandığımız demiryolları düşünülürse 50 katı), üstelik daha ucuz, daha hızlı, daha güvenli, (batıda). Bu konuda zaten çok şey söylendi, ben nükleer santral konusuna döneyim: Dışa bağlı ve alım garantisi verilecek santraller kurulmasına onay almak için yıllar önce TBMM'nin elektrikliğini kestiler. Çeşitli semtlerde de bilinçli olarak elektrikliker kesildi. Oysa 154kV ve 380kV yüksek gerilim hatlarında kesinti olmaz ve bu orta gerilim kesintilerinin elektrik sıkıntısı ile ilgisi yoktur. Gelişmiş ülkelerde %5 olan hat kayıpları bizde ne kadar bilinmiyor ama en az %25-30 olduğu tahmin ediliyor. Eski sistemlerle çalıştırılan santrallerimizin üretiminde %10-15 randıman düşüklüğü var. Nükleer enerji uzmanı olmadığım için sizlere getirilmek istenen eski nükleer teknoloji ve atık zararlarından bahsetmeyeceğim. Sadece fiyat mukayesesi yapayım: mevcut santrallerde elektrik üretim randımanını arttırmak ve iletim/dağıtım kayıplarını azaltma ile elde edilebilecek enerji maliyeti, nükleer santral kurmakla elde edilecek enerji maliyetinin ben diyeyim binde biri, siz deyin -en kötü ihtimalle- yüzde biri. Uzun yıllar boyunca gerek olmamasına rağmen ille de yeni santral kurulması gerekiyorsa da, hidro-elektrik dışında büyük santraller kurulmasının akla, mantığa, sigar, bilimle, mühendislikle, ekonomiyle bağdaşır tarafı yoktur.

